

Provtagningsanvisning för multiresistenta bakterier (MRSA, VRE, ESBL)

Avgränsning/Bakgrund

Förekomsten av MRSA, VRE, ESBL och övriga multiresistenta gramnegativa stavar är fortfarande begränsad i sjukhusmiljöer i Sverige och genom aktiva hygienåtgärder försöker vi att behålla detta gynnsamma läge. Indikationer för provtagning och vådrutiner för MRB-bärare se vårdhygiens hemsida.

I begreppet MRB Multiresistenta bakterier ingår följande:

MRSA Meticillinresistent *Staphylococcus aureus*.

VRE Vankomycinresistent *Enterococcus faecalis/faecium*

ESBL Extended-spectrum beta-lactamases, Gramnegativa stavar med plasmidburen betalaktamas som angriper cefalosporiner (**ESBL-A eller ESBL-M**) och/eller karbapenemer **ESBL-CARBA/ CPE**).

Övriga multiresistenta gramnegativa stavar

- Enterobacteriaceae/Koliforma bakterier med resistens mot cefalosporiner och/eller karbapenemer som ej är plasmidburen
- *Acinetobacter* med resistens för meropenem
- *Pseudomonas aeruginosa* med resistens mot meropenem

Enligt särskild överenskommelse med barnklinikerna besvaras också *Serratia* vid fynd inom neonatalvården oavsett resistensmönster.

Provtagning

Om behandlingsindikation eller klinisk frågeställning finns för t.ex. infekterade sår måste separat provtagning för ”allmän odling” utföras i tillägg till de rekommenderade screenundersökningarna för att hitta andra relevanta patogener.

Allmän screen för multiresistenta bakterier (MRSA, VRE och ESBL), Cosmicremisser:

- Svalg-näsa-perineum/ Multiresistenta bakterier (S,N,P) MRB. Tre provrörsetiketter erhålls från en remiss. Tag separata pinnar från varje provtagningslokal och märk rören med S- för svalg, N- för näsa och P- för perineum. (Analyseras för MRSA).
- Sekret/Multiresistenta bakterier riskfaktor MRB. Skapa en separat remiss för varje annan lokal som ska provtas tex sår, eksem, andra hudlesioner, CVK, katetrar, dränage, stomier samt KAD-urin). (Analyseras för MRSA, ESBL och VRE).
- Rectum-faeces/ Multiresistenta bakterier faeces MRB. Skapa en separat remiss för detta prov. (Analyseras för ESBL och VRE).

Endast MRSA-screen, uppföljning av MRSA-bärare eller smittutredning kring känt MRSA-fall, Cosmic-remisser:

- Svalg-näsa-perineum/ MRSA screen (S,N,P). Tre provrörsetiketter erhålls från en remiss. Tag separata pinnar från varje provtagningslokal märk med rören med S- för svalg, N- för näsa och P- för perineum.
- Sekret/ MRSA screen riskfaktor. Skapa en separat remiss för varje annan lokal som ska provtas tex sår, eksem, hudlesioner, CVK, katetrar, drän, stomier samt KAD-urin.

Sammanfattning av utförda analyser per provtagningslokal vid frågeställningen ”multiresistenta bakterier”:

Analys	Svalg	Näsa	Perineum	Rektum/ faeces	Övriga lokaler
MRSA	X	X	X		X
ESBL och övriga multiresistenta gramnegativa stavar				X	X
VRE				X	X

eSwab Copan-rör med rosa kork:

Sekret från svalg, näsöppning, perineum, rectum/faeces. Sekret för Multiresistenta bakterier riskfaktor/MRSA screen riskfaktor

Förrådsartikel, artikel nr: 102431.

(Beställs från centralförrådet)

Ange på remissen

Vid undersökning i samband med utbrott ange på remissen:

- Flaggkod (erhålls av vårdhygien)
- Aktuell frågeställning (tex ”VRE”)

Avsteg från provtagningsanvisningarna skall meddelas laboratoriet.

I avvaktan på transport

Förvaras i kyla 2-8°C.

Svar och bedömning

När remissvalet ”multiresistenta bakterier” väljs kontrolleras för MRSA, VRE och ESBL beroende på provtyp:

- Näsa-svalg-perineum: MRSA
- Faeces: ESBL, VRE och multiresistenta gramnegativa stavar
- Övriga riskfaktorer, hudskador, KAD-urin: MRSA, VRE, ESBL och multiresistenta gramnegativa stavar.

Observera att svarstiden kan variera för de olika proven. Svar på samtliga skickade remisser krävs innan slutlig bedömning av hur patienten ska hanteras kan ske.

MRSA: Majoriteten av MRSA negativa prover besvaras inom 2 dygn från de att provet nått laboratoriet. Positiva prover för MRSA tar vanligtvis ytterligare ett dygn (vardagar).

VRE: VRE-analysen tar 2-3 dygn. Observera att VRE-svaret därmed kan anlända efter MRSA-svar. Ta hänsyn till detta vid bedömning av behov av isolering av patient.

ESBL: Svar avseende ESBL och multiresistenta gramnegativa stavar erhålls efter 1-2 vardagar.

Faktorer som påverkar svarets kvalitet

- Låggradigt bärarskap som är svårt att detektera i odlingsmetodik är vanligt framförallt när det gäller MRSA. Det förekommer därför inte sällan att MRSA-bärare är negativa i flera kontroller för att senare t.ex. i samband med sjukdom eller antibiotikabehandling återigen uppvisa samma MRSA-stam vid ny kontroll.
- Samtidig förekomst av gramnegativa multiresistenta bakterier kan försvåra MRSA-detektionen.